

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҚОРШАҒАН ОРТА ЖАЙ-КҮЙІ ЖӨНІНДЕГІ АҚПАРАТТЫҚ БЮЛЛЕТЕНЬ

2026 жыл шілде

Астана, 2026 ж.

МАЗМҰНЫ

	Алғы сөз	3
1	Атмосфералық ауаның сапасы мониторингі	4
1.1	Атмосфералық ауаның сапасын бағалау	4
2	Жер үсті сулары сапасы мониторингі	5
2.1	Жер үсті сулары сапасын бағалау	6
3	Атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамы	9
4	Аумақтағы топырақ жамылғысы сапасының жай-күйі	10
5	Атмосфераның жерге жақын қабатының радиациялық гамма-фоны	10
6	Жоғары және экстремалды жоғары ластану жағдайлары туралы мәліметтер*	12
	Қосымша 1	14
	Қосымша 2	15
	Қосымша 3	15
	Қосымша 4	16
	Қосымша 5	18
	Қосымша 6	18

АЛҒЫ СӨЗ

Ақпараттық бюллетень Қазақстан Республикасының аумағында қоршаған ортаның жай-күйі туралы мемлекеттік органдар мен халықты ақпараттандыруға арналған

«Гидрометеорологиялық және экологиялық мониторингті дамыту» 039 бюджеттік бағдарламасының «Қоршаған орта жай-күйіне бақылау жүргізу» 100 ішкі бағдарламасы шеңберінде құрылады.

Бюллетень ұлттық гидрометеорологиялық қызметтің бақылау желісіне қоршаған орта жай-күйіне мониторинг жүргізу жөнінде «Қазгидромет» РМК арнайы бөлімшелерімен орындалатын жұмыс нәтижелері бойынша дайындалған.

Қалалар мен облыстар бөлінісінде ҚР Қоршаған орта объектілері сапасының жай-күйіне мониторинг жүргізу нәтижелері «Қазгидромет» РМК www.kazhydromet.kz ресми сайтында Қазақстан Республикасы өңірлердің қоршаған орта жай-күйі жөніндегі ақпараттық бюллетендерінде орналастырылған.

2019 жылдан бастап жеке желілерді ұйымдастырушылар ҚР ЭТРМ келісімі бойынша жеке автоматты станциялар/датчиктердің көмегімен Қазақстанның атмосфералық ауасының сапасын өлшеуді жүзеге асырады және мониторинг нәтижелері AirKz мобильді қосымшасына және «Қазгидромет» РМК интерактивті картасында көрсетіледі.

Қазіргі уақытта «Қазгидромет» РМК жоғарыда көрсетілген ақпараттық желісіне Қазақстанның жеке желілерінің 14 станциясының/өлшеу датчиктерінің деректері интеграцияланған.

1. Атмосфералық ауаның сапасы мониторингі

Қазақстан Республикасының аумағындағы атмосфералық ауаның мемлекеттік мониторингі қоршаған ортаның экологиялық мониторингі жүйесі шеңберінде жүзеге асырылды және 170 бақылау бекетінде 67 елді мекенді қамтыды, оның ішінде 45 – қол күшімен сынама алу және 125 – автоматты (1-қосымша).

Атмосфералық ауаны бақылау ластаушы заттардың кең спектрін қамтиды: *PM-2,5 қалқыма бөлшектер, PM-10 қалқыма бөлшектер, шаң, күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот диоксиді, азот оксиді, озон, формальдегид, фенол, сондай-ақ ауыр металдар (кадмий, мыс, мышьяк, қорғасын, хром, никель, мырыш) және арнайы ластаушы заттар.*

Олардың құрамын бағалау «Қалалық және ауылдық елді мекендердегі атмосфералық ауаға қойылатын гигиеналық нормативтерге» сәйкес жүргізіледі (2-қосымша).

1.1. 2026 жылғы шілдедегі атмосфералық ауа сапасын бағалау

Қазақстан Республикасындағы атмосфералық ауаның сапасын бағалауды реттейтін негізгі нормативтік құжат «Қазақстан Республикасының атмосфералық ауасының ластануына мониторингті ұйымдастыру және жүргізу» нұсқаулық-әдістемелік құжаты (15.07.2025 жылғы № 624-Ө Бұйрығы) (3-қосымша) болып табылады.

2026 жылдың шілде айында 67 елді мекеннің ішінен атмосфералық ауаның ластануының төмен деңгейіне 28 елді мекен, көтеріңкі деңгейге – 26 елді мекен, жоғары деңгейге – 10 елді мекен, өте жоғары деңгейге – 3 елді мекен жатқызылды (1-кесте).

Кесте 1

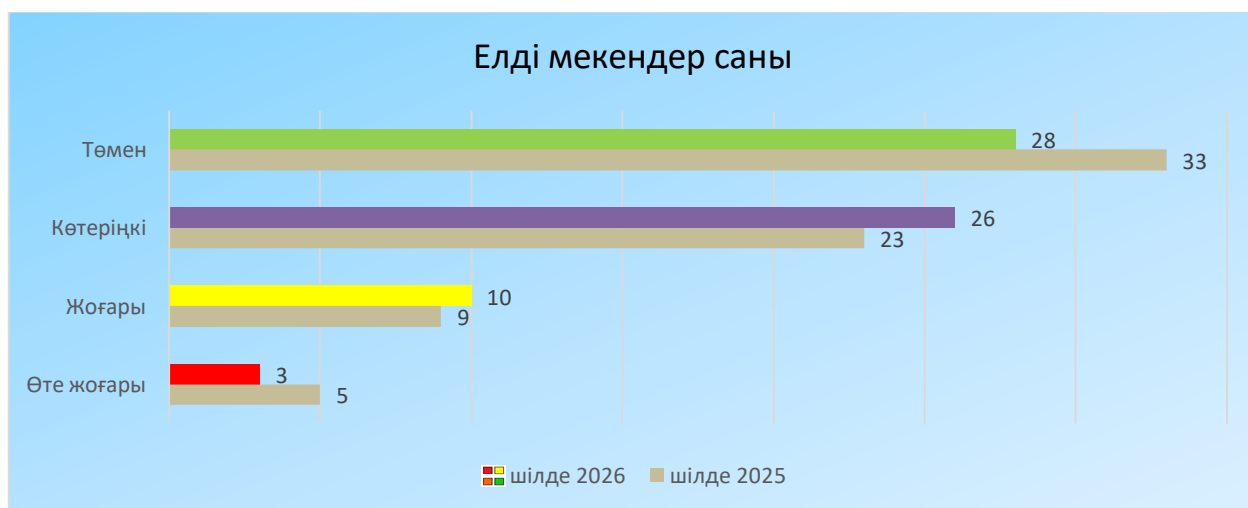
Елді мекендер бойынша ауаның ластануы

Ластану деңгейі	Елді мекендердің атауы
Төмен	28 елді мекен: Көкшетау, Орал, Қызылорда, Екібастұз, Балқаш, Рудный, Атбасар, Ақсу, Ақсай, Жаңатас, Қаратау, Кентау, Саран, Жаркент, Степногорск, Щучинск, қалалары, Әйтеке би, Ақсу, Әуезов, Бестөбе, Бурабай, Глубокое, Бейнеу, Састөбе, Төретам, Қордай кенттері, Ақай, Мақат ауылдары
Көтеріңкі	26 елді мекен: Атырау, Шымкент, Ақтау, Қостанай, Тараз, Семей, Жезқазған, Құлсары, Павлодар, Түркістан, Талдықорған, Арқалық, Жітіқара, Жаңаөзен, Қандыағаш, Арал, Шу, Шемонаиха, Аягөз, Алтай қалалары, Жанбай, Шиелі ауылдары, Индерборский, Ганюшкино, Кенкияк, Қызылсай кенттері
Жоғары	10 елді мекен: Ақтөбе, Алматы, Өскемен, Риддер, Теміртау, Абай, Петропавл, Талғар, Астана, Хромтау қалалары
Өте жоғары	3 елді мекен: Қарағанды, Сәтбаев, Шұбаршы кентті

Атмосфералық ауадағы негізгі ластаушы заттар – қалқыма бөлшектер

(шаң), қалқыма бөлшектер PM-2,5, қалқыма бөлшектер PM-10, күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот диоксиді, аммиак, күкіртсутек, фенол.

Есепті кезеңде атмосфералық ауаның ластану деңгейі төмен елді мекендер санының 33 — тен 28-ге дейін төмендеуі байқалады. Сонымен қатар, ластану деңгейі жоғары елді мекендер саны — 23 — тен 26-ға дейін, сондай-ақ ластану деңгейі жоғары елді мекендер саны-9-дан 10-ға дейін өсті. Ластану деңгейі өте жоғары елді мекендердің саны 5-тен 3-ке дейін төмендеді. Ластану деңгейі өте жоғары елді мекендер санының қысқаруы кезінде ластану деңгейі жоғары және жоғары елді мекендер санының ұлғаюы байқалады (1-сурет).

1-сурет. 2025 және 2026 жылғы шілдедегі елді мекендердің саны бойынша атмосфералық ауа мониторингінің нәтижелерін салыстыру

2. Жер үсті су сапасының мониторингі

Жер үсті суларының гидрохимиялық көрсеткіштері бойынша су сапасын бақылау **359** гидрохимиялық тұстамада орналасқан **127** су объектісінде жүргізілген, олар: **82** өзен, **28** көл, **13** су қоймасы, **3** арна және **1** теңіз (4 қосымша).

Жер үсті суларын зерттеу кезінде су сынамаларында су сапасының **60-қа** дейін физикалық және химиялық көрсеткіштері анықталады: *температура, қалқыма заттар, түсі, мөлдірлігі, сутегі көрсеткіші (pH), еріген оттегі, ОБТ₅, ОХТ, құрамында тұз бар негізгі иондар, биогенді элементтер, органикалық заттар (мұнай өнімдері, фенолдар), ауыр металдар, пестицидтер.*

Гидробиологиялық (токсикологиялық) көрсеткіштер бойынша жер үсті суларының су сапасы мониторингі Қарағанды, Шығыс Қазақстан, Атырау облыстары аумақтарындағы **23** су объектісінде жүргізілді. Сыналатын объектіге зерттелетін судың жедел уыттылығын анықтау үшін **95** тұстамадағы су сынамалары талданды.

2.1 2026 жылғы маусымдағы жер үсті суларының сапасын бағалау

Қазақстан Республикасының су объектілерінің су сапасын бағалауға арналған негізгі нормативтік құжаттар «Жерүсті су объектілеріндегі және (немесе) олардың учаскелеріндегі су сапасын сыныптаудың бірыңғай жүйесі» (СРИМ 04.06.2025 жылғы № 111-НҚ бұйрығы) (бұдан әрі - Бірыңғай сыныптау) болып табылады.

2 кесте

ҚР су объектілерінің су сапасы Бірыңғай сыныптау бойынша

Су сапасының сыныбы*	Су пайдалану санаттарының сипаттамасы	2026 жылғы шілдедегі су объектілері және сапа көрсеткіштері
1 сынып (өте жақсы сапа)	- бұл кластағы жер үсті сулары су пайдаланудың барлық түрлеріне (санаттарына) арналған.	5 су объектісі (3 өзен және 2 қоймасы): Ақсу (Түркістан облысы), Түрген, Қатта-бұғұн өзендері, Астана және Бұқтырма су қоймалары.
2 класс (жақсы сапа)	Адам іс-әрекетінен аз дәрежеде әсері тиген және суды пайдаланудың барлық түрлеріне (санаттарына) жарамды жер үсті сулары. Ауыз су-шаруашылық мақсатында пайдалану үшін қарапайым су дайындау әдістері қажет.	1 су объектісі (1 өзен): Шілік (жалпы фосфор) өзені.
3 сынып (орташа ластанған)	-суды пайдаланудың осы класындағы суды албырт балықтарын өсіру үшін пайдалану қажет емес, ал оларды ауыз су-шаруашылық мақсатында пайдалану үшін тазартудың неғұрлым тиімді әдістері қажет. Суды пайдаланудың барлық басқа санаттары үшін (рекреация, суару, өнеркәсіп) осы кластың түрлері шектеусіз жарамды.	51 су объектісі (41 өзен, 2 арна, 8 су қоймасы): Қара Ертіс (мыс), Ертіс (мыс, марганец), Бұқтырма (мыс, марганец), Еміл (мыс, марганец, магний, сульфаттар, фторидтер), Аягөз (магний, ОБТ5, сульфаттар, марганец, мыс), Жайық (магний, ОБТ5, жалпы темір), Перетаска (ОБТ5, ОХТ, мыс, магний), Яик (ОБТК5), Шаронов (ОБТ5, мұнай өнімдері), Қиғаш (ОБТ5, кадмий), Ембі (Атырау обл.) (ОБТ5, магний), Елек (БҚО) (жалпы темір, ОБТ5, магний), Сарыөзен (магний, жалпы темір, ОБТ5), Қараөзен (магний, жалпы темір, ОБТ5), Шаған (жалпы темір, ОБТ5), Деркөл (магний, жалпы темір, ОБТ5), Шыңғырлау (жалпы темір, ОБТ5), Асса (ОХТ, сульфаттар, магний), Шу (ОБТ5, ОХТ, сульфаттар, магний), Тоғызак (минерализация, құрғақ қалдық, магний, сульфаттар, ОБТ5), Торғай (магний, сульфаттар), Сырдария

		(сульфаттар, мыс, жалпы темір), Бадам (сульфаттар), Арыс (сульфаттар), Усолка (мыс), Кіші Алматы (жалпы темір, аммоний – ион, мыс), Үлкен Алматы (жалпы темір, аммоний – ион, мыс), Іле (сульфаттар, мышьяк, мыс), Шарын (сульфаттар), Текес (аммоний – ион, мыс), Корғас (аммоний – ион, мыс), Баянкөл (мыс), Есік (жалпы темір), Қаскелен (аммоний – ион, мыс), Қарқара (сульфаттар, аммоний – ион, мыс), Талғар (жалпы темір, аммоний – ион, мыс), Темірлік (мыс), Лепсі (жалпы темір, мыс), Қаратал (жалпы темір, аммоний – ион), Жабай (ОБТ5, магний, жалпы фосфор, мыс), Шағалалы (ОХТ, магний, аммоний – ион, мыс) өзендері, Нұра-Есіл (магний, мыс, ОХТ), Кошім (магний, жалпы темір, ОБТ5) арналары, Қаратомар (сульфаттар, магний), Жоғарғы Тобыл (сульфаттар, магний), Амангелді (сульфаттар, магний), Шортанды (сульфаттар, магний, минерализация, құрғақ қалдық), Шардара (сульфаттар), Кеңгір (сульфаттар, магний, марганец, мыс, ББА3), Қапшағай (мыс), Өскемен (мыс) су қоймалары.
4 сынып (ластанған)	-суды пайдаланудың осы класындағы сулар гидроэнергетика, тау-кен өндірісі, гидротранспортты қоса алғанда, суару және өнеркәсіптік су пайдалану үшін ғана жарамды. Суды пайдаланудың осы класындағы суды ауыз су-шаруашылық мақсатына пайдалану үшін су қабылдағыштардағы суды қарқынды (терең) дайындау қажет.	23 су объектісі (21 өзен, 1 су қоймасы және 1 арна): Брекса (мырыш), Оба (мырыш), Глубочанка (мырыш), Красноярка (аммоний-ион, мырыш), Ақсу (Жамбыл обл.) (ОХТ), Әйет (қалқыма заттар, минерализация), Желқуар (минерализация, құрғақ қалдық), Есентай (аммоний – ион), Елек (Ақтөбе обл.) (хром(6+)), фенолдар), Қарғалы (фенолдар), Ембі (Ақтөбе обл.) (фенолдар), Темір (фенолдар), Ор (фенолдар), Ақтасты (қалқыма заттар), Қосестек (қалқыма заттар, фенолдар), Ойыл (фенолдар), Үлкен Қобда (фенолдар), Қара Қобда (фенолдар), Ырғыз (фенолдар), Ақбұлақ (аммоний – ион), Сілеті (қалқыма заттар, хлоридтер) өзендері,

		Қ. Сәтбаев атын. арна (қалқыма заттар), Тасөткел су қоймасы (ОХТ).
5 сынып (өте ластанған)	-бұл кластағы суларды тек өнеркәсіптік суды пайдалану және суару мақсаттары үшін тұндыру карталарында тұндыру әдістерін қолдану кезінде пайдалануға болады.	10 су объектісі (8 өзен, 2 су қоймасы): Талас (қалқыма заттар), Қарабалта (минерализация, құрғақ қалдық, сульфаттар), Үй (қалқыма заттар), Нұра (Қарағанды обл) (қалқыма заттар), Қара Кенгір (минерализация, құрғақ қалдық), Есіл (қалқыма заттар), Ақсу (Алматы обл) (мырыш), Беттібұлақ (қалқыма заттар) өзендері, Самарқан (қалқыма заттар), Сергеевское (фенолдар) су қоймалары.
6 сынып (жоғары ластанған)	-бұл кластағы суларды тек гидроэнергетика, су көлігі мақсаттары үшін, су сапасының стандарттарын сақтауды қажет етпейтін пайдалы қазбаларды өндіру процестерінде пайдалануға болады. Басқа мақсаттар үшін суды пайдаланудың осы класындағы су ұсынылмайды.	11 су объектісі (11 өзен): Тихая (мырыш), Үлбі (мырыш), Тобыл (хлоридтер), Обаған (хлоридтер), Келес (қалқыма заттар), Соқыр (жалпы фосфор, фосфаттар), Шерубайнұра (жалпы фосфор, фосфаттар), Сарыбұлақ (қалқыма заттар, хлоридтер), Нұра (Ақмола обл.) (жалпы темір, қалқыма заттар), Ақсу (Ақмола обл.) (хлоридтер), Қылшықты (хлоридтер) өзендері.

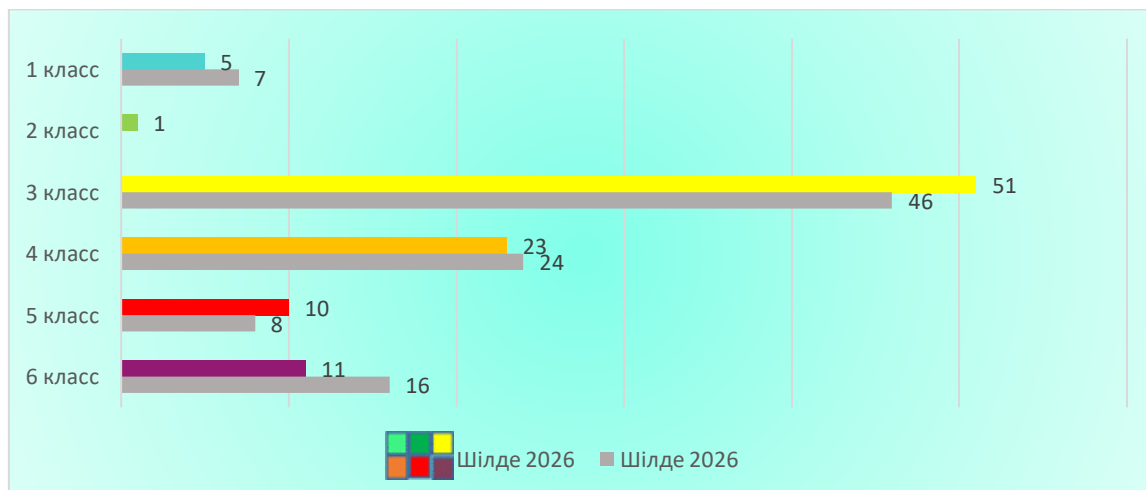
2-кестеде ҚР жер үсті су объектілерін сапа сыныптары бойынша мониторинг нәтижелері бойынша бөлу 2026 жылғы шілде көрсетілген.

Есепті кезеңде жер үсті су объектілерінің саны ең көп **3** сыныбына жатқызылады және объектілердің **51** құрайды. Нысандардың едәуір бөлігі **4** сыныбы – **23**.

Жер үсті су объектілерінің ең аз саны тіркелген **2 сынып** олардың саны сәйкесінше **1** құрайды.

Жалпы алғанда, жер үсті су объектілерінің сапа кластары бойынша таралуы есепті кезеңдегі су сапасының **тұрақты** жай-күйін сипаттайды.

ҚР жер үсті су объектілеріндегі негізгі ластаушы заттар тұз құрамындағы басты иондар (магний, хлоридтер минерализация, сульфаттар), биогенді және органикалық қосылыстар (аммоний-ионы, жалпы фосфор, жалпы темір), ауыр металдар, бейорганикалық заттар (марганц, мырыш, мыс), қалқыма заттар, ОХТ, ОБТ₅, фенолдар және мұнай өнімдері болып табылады.

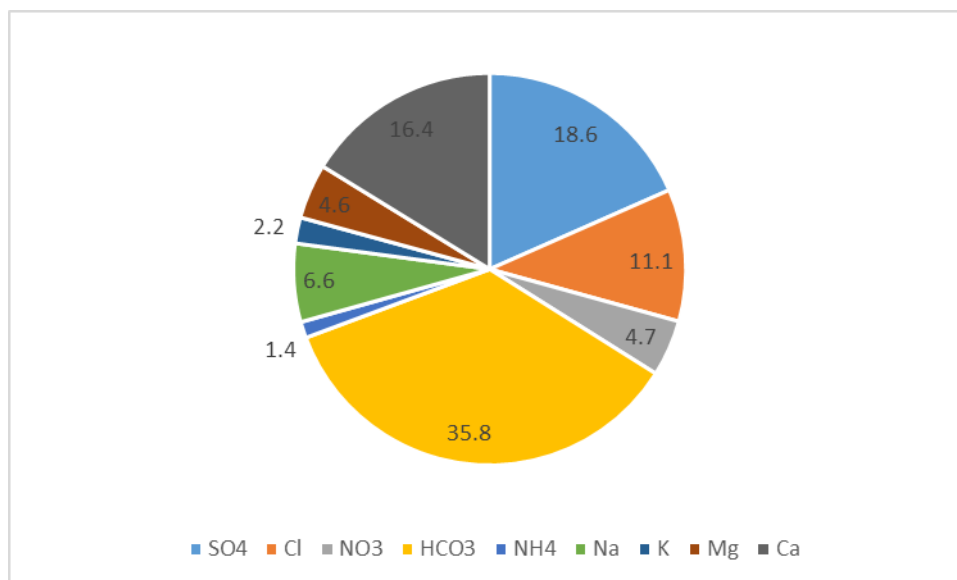

2 сурет. 2025 және 2026 жылғы шілдедегі ҚР жер үсті сулары сапасының нәтижелерін салыстыру.

Осылайша, есепті кезеңдегі жер үсті су объектілері мониторингінің нәтижелері алдыңғы кезеңмен салыстырғанда сапа кластары бойынша айтарлықтай өзгеріссіз тұрақты ретінде сипаттайды (2-сурет).

3. 2026 жылғы шілдедегі атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамы

Атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамын бақылау 47 метеостанцияда (МС) жүргізілді.

3-сурет. ҚР бойынша жауын-шашынның орташа иондық құрамы, %.

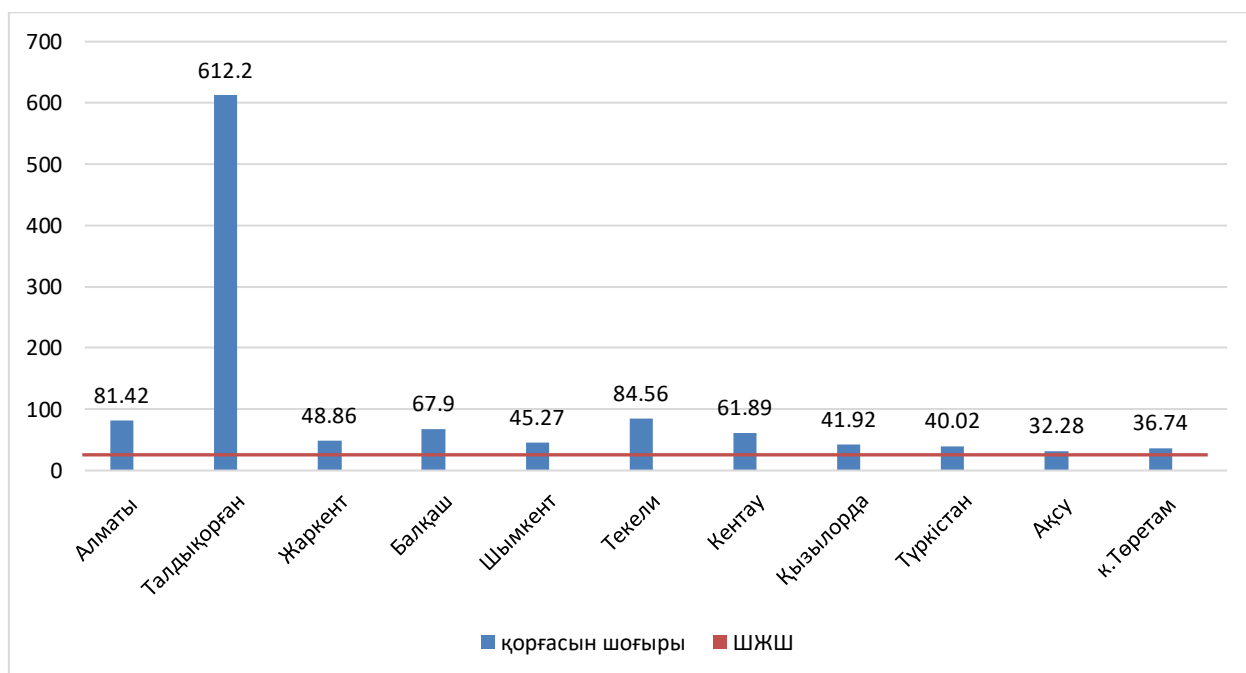
3-суреттен көрініп тұрғандай, Қазақстан Республикасының аумағы бойынша сульфаттар 18,6 %, хлоридтер 11,1 %, нитраттар 4,7 %, гидрокарбонаттар 35,8 %, аммоний 1,4 %, натрий иондары 6,6 %, калий иондары 2,2 %, магний иондары 4,6 %, кальций иондары 16,4 % жауын-шашында басым болды.

4. Жер жамылғысының сапа жағдайы

Топырақтың ластану жағдайына бақылау республиканың 17 облысының 101 елді мекенінде және Астана, Алматы, Шымкент қалаларында жүргізілді. Топырақ сынамалары елді мекендердің бес нүктесінен алынды.

Жер жамылғысының сапасын бақылау лаптаушы заттардың спектрін қамтиды: *ауыр металдар (кадмий, мыс, қорғасын, марганец, мышьяк, хром, мырыш) және мұнай өнімдері.*

Жер жамылғысының сапасын мониторингінің егжей-тегжейлі нәтижелері облыстар бойынша қоршаған ортаның жай-күйі туралы ақпараттық бюллетеньде орналастырылған.

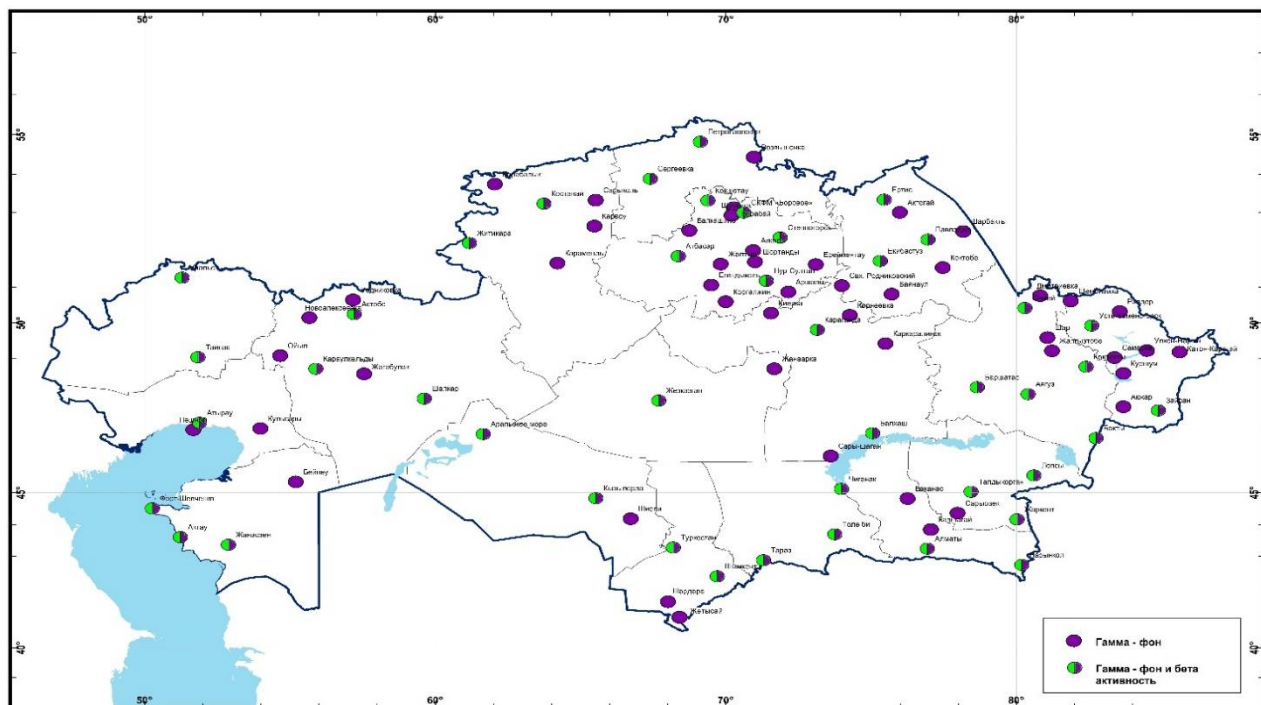

Сурет.4. Қорғасын бойынша ШЖШ нормасынан асатын шоғырлары.

Қазақстан Республикасының аумағында топырақ жамылғысында ШЖШ нормасынан асатын шоғырлары тіркелді, қорғасын бойынша 32,2-612,2 мг / кг шегінде өзгерді (сурет.4).

5. Радиациялық жағдай

Қазақстан Республикасы аумағында гамма-фон (экспозициялық мөлшердің қуаттылығы) күн сайын 17 облыстың 91 метеорологиялық станциясында және 9 автоматты бекетте жүргізілді, ал атмосфераның жерге жақын қабатында радиоактивтердің түсу тығыздығына бақылау ауа сынамасын бес тәуліктік циклды горизонтальді планшеттер көмегімен алу 43 метеорологиялық станцияда жүзеге асырылды (сурет 5).

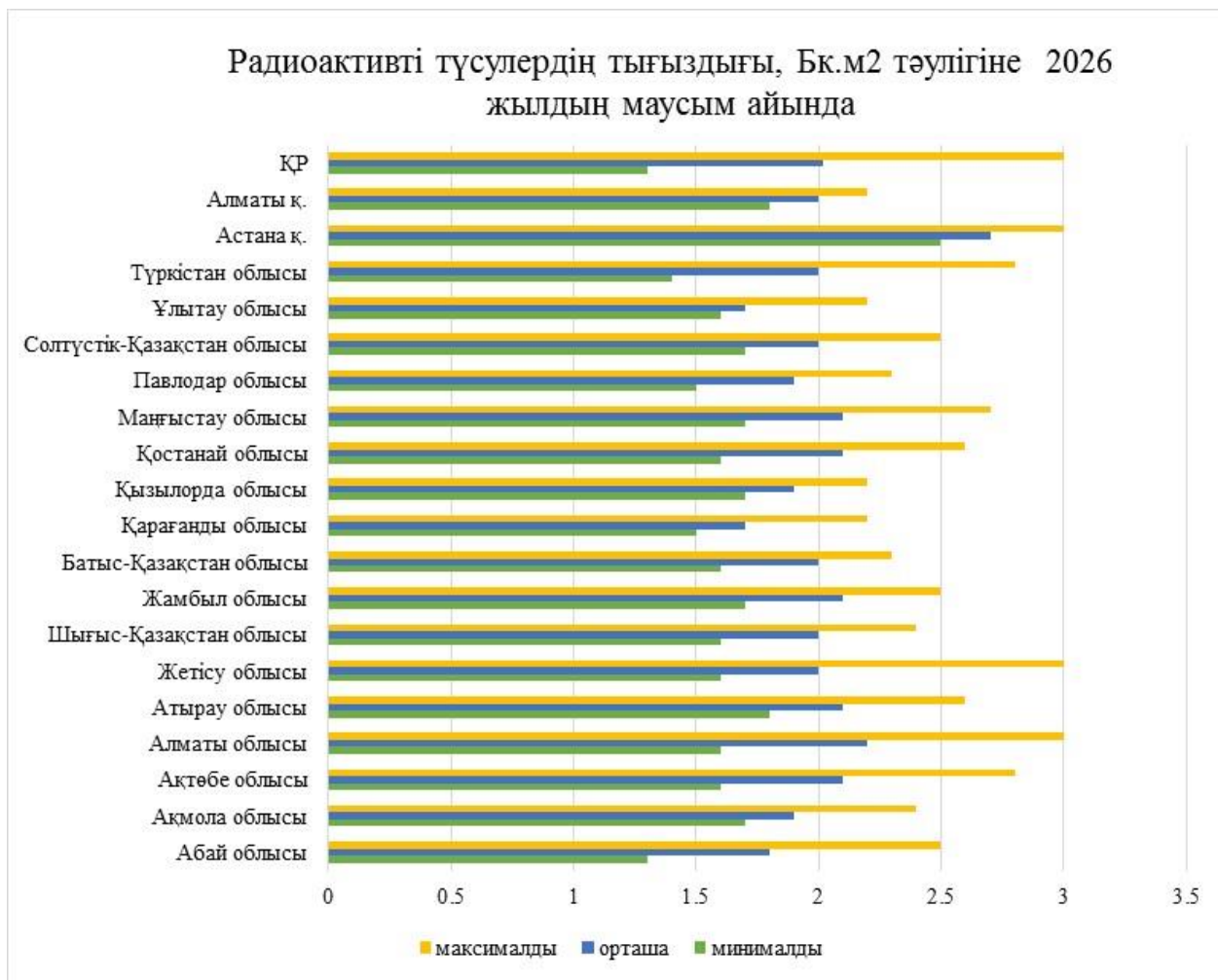
Сурет 5. Қазақстан Республикасының аумағында радиациялық гамма-фон деңгейін және радиоактивті түсулердің тығыздығын байқауға арналған метеостанциялардың орналасу картасы

Сурет 6. Қазақстан Республикасының аумағы бойынша 2026 жылғы шілде айында гамма-белсенділіктің (экспозициялық доза қуатының) өзгеруі

Түркістан облысында ең жоғары мән (0,90 мкЗв/сағ) байқалды. Ең төменгі мән (0,02 мкЗв/сағ) Қызылорда облысында белгіленді.

Қазақстан Республикасы бойынша орташа радиациялық гамма-фон 0,13 мкЗв/сағ құрады, бұл нормативтік мәннен 0,57 мкЗв/сағ аспайды (сурет 5).

Сурет. 7. Қазақстан Республикасының аумағы бойынша 2026 жылғы маусым айында тәулігіне радиоактивті түсулердің тығыздығы, Бк/м2

Ең төменгі орта деңгей (1,3 Бк/м2) Абай облысында байқалды. Алматы қ., Алматы және Абай облыстарында жоғары көрсеткіш — 3,0 Бк/м2. Қазақстан Республикасы бойынша орташа радиоактивті түсулердің тығыздығы 2,0 Бк/м2 құрады, бұл нормативтік деңгейден 110 Бк/м2 төмен (сурет.7).

6. Жоғары және экстремалды жоғары ластану жағдайлары туралы мәліметтер*

2024 жылғы 12 сәуірдегі № 323-ө бірлескен бұйрығына сәйкес «Қазгидромет» РМҚ қажетті шараларды қабылдау үшін қоршаған орта объектілерінің жоғары (ЖЛ) және экстремалды жоғары ластану (ЭЖЛ) жағдайлары туралы мемлекеттік органдарды жедел хабардар етуді қамтамасыз етеді.

Хабарламалар ҚР ЭТРМ Экологиялық реттеу және бақылау комитетінің Экология департаментіне, ҚР ТЖМ Төтенше жағдайлар департаментіне, Облыстық денсаулық сақтау басқармасына, ҚР ДСМ СЭБК санитарлық-эпидемиологиялық бақылау департаментіне және тиісті облыстардың әкімдіктеріне жіберіледі.

Атмосфералық ауаның жоғары ластануының (ЖЛ) 24 жағдайы, оның ішінде: Ақтөбе облысы, Шұбаршы кенті – 23 ЖЛ жағдайы, Атырау қаласында - 1 ЖЛ жағдайы тіркелді.

Жер үсті суларында 2 су объектісінде 3 ЖЛ жағдайы: Үлбі өзені (Шығыс Қазақстан облысы) – 1 ЖЛ жағдайы, Шерубайнұра өзені (Қарағанды облысы) – 2 ЖЛ жағдайы тіркелді.

**ЖЛ және ЭЖЛ жағдайлары және қабылданған шаралар туралы толығырақ ақпарат «Қазгидромет» РМК ресми сайтында «Экология» бөлімінде көрсетілген.*

**Қазақстан Республикасының аумағындағы атмосфералық ауаның жай-күйін бақылау
бекеттерінің тізбесі**

№	Елді мекен	Бақылау бекеттерінің саны	
		Қол-күшімен сынама алу	Автоматты бақылау бекеті
1	Астана	4	6
2	Көкшетау		2
3	Атбасар		1
4	Степногорск		1
5	Щучинск		1
6	Бурабай а.		2
7	Ақсу а.		1
8	Бестөбе а.		1
9	Ақтөбе	3	3
10	Қандыағаш		1
11	Хромтау		1
12	Шұбаршы		1
13	Кенкияқ а.		1
14	Алматы	4	12
15	Талғар		1
16	Талдықорған		2
17	Жаркент		1
18	Атырау		7
19	Күлсары		2
20	Жанбай а.		1
21	Индерборский к.		1
22	Мақат а.		1
23	Ганюшкино к.		1
24	Өскемен		10
25	Алтай		1
26	Аягөз		1
27	Риддер		3
28	Семей		4
29	Шемонаиха		1
30	Әуезов к.		1
31	Глубокое к.	1	1
32	Тараз	4	1
33	Жанатас		1
36	Орал		4
37	Ақсай		1
38	Қарағанды	4	3
39	Абай		1
40	Балқаш	3	1
41	Жезқазған	2	1
42	Саран		1
43	Сәтпаев		2
44	Темиртау	3	1
45	Қостанай	2	2
46	Арқалық		1
47	Жітіқара		1
48	Рудный		2
49	Қызылорда	1	2
50	Арал		1
51	Әйтеке би к.		1
52	Төретам		1
53	Ақай к.		1
54	Шиелі к.		1
55	Ақтау	2	2
56	Жанаөзен		2
57	Бейнеу а.		1
58	Павлодар	2	5
59	Ақсу		1
60	Екібастұз	1	1
61	Петропавлов	2	2
62	Шымкент	4	2
63	Кентау		1
64	Түркістан		3
65	Састөбе к.		1
66	Қызылсай		1

Қосымша 2

Елді-мекен ауасындағы ластаушы заттардың шекті жол берілген шоғырлары
(ШЖШ)

Қоспаның атауы	ШЖШ мәні, мг/м ³		Қауіптілік классы
	максимальді бір ретті	орта-тәуліктік	
Азот диоксиді	0,2	0,04	2
Азотоксиді	0,4	0,06	3
Аммиак	0,2	0,04	4
Бенз/а/пирен	-	0,1 мкг/100 м ³	1
Бензол	0,3	0,1	2
Бериллий	0,09	0,00001	1
Қалқыма заттар (бөлшектер)	0,5	0,15	3
РМ 10 қалқыма бөлшектері	0,3	0,06	
РМ 2,5 қалқыма бөлшектері	0,16	0,035	
Хлорлы сутек	0,2	0,1	2
Кадмий	-	0,0003	1
Кобальт	-	0,001	2
Марганец	0,01	0,001	2
Мыс	-	0,002	2
Күшала	-	0,0003	2
Озон	0,16	0,03	1
Қорғасын	0,001	0,0003	1
Күкірт диоксиді	0,5	0,05	3
Күкірт қышқылы	0,3	0,1	2
Күкіртті сутек	0,008	-	2
Көміртегі оксиді	5,0	3	4
Фенол	0,01	0,003	2
Формальдегид	0,05	0,01	2
Фторлы сутек	0,02	0,005	2
Хлор	0,1	0,03	2
Хром (VI)	-	0,0015	1
Мырыш	-	0,05	3

«Қалалық және ауылдық елді-мекендердегі атмосфералық ауаға қойылатын гигиеналық нормативтер» (2022 жылғы 2 тамыздағы № ҚР ДСМ-70 СанЕН

Қосымша 3

Атмосфераның ластану индексінің дәрежесін бағалау

Дәрежесі		Атмосфера ластануының көрсеткіштері	Бір жылғы бағалау
Градациялар	Атмосфераның ластануы		
I	Төмен	СИ ЕЖҚ, %	0-1 0
II	Көтеріңкі	СИ ЕЖҚ, %	2-4 1-19
III	Жоғары	СИ ЕЖҚ, %	5-10 20-49
IV	Өте жоғары	СИ ЕЖҚ, %	≥10 ≥50

"Қазақстан Республикасы атмосфералық ауасының ластануы мониторингісін ұйымдастыру және жүргізу" нұсқаулық-әдістемелік құжаты (15.07.2025 ж. №624-Ө бұйрығына 1-қосымша

2026 жылғы шілдедегі су объектілерінің тізімі

Өзен		Көл	Су қоймасы	Арна
1. өз. Қара Ертіс	51. өз. Желқуар	1. Щучье көлі	1. Сергеевское	1. Нұра -Есіл
өз. Ертіс (ШҚО)	52. өз. Іле	2. Бурабай көлі	2. Қапшағай	2. Көшім
өз. Ертіс (Павлодар обл.)	53. өз. Кіші Алматы	3. Қопа көлі	3. Астаналық	3. Қ.Сәтбаев атындағы
2. өз. Бұқтырма	54. өз. Үлкен Алматы	4. Үлкен Шабакты көлі	4. Кенгір	
3. өз. Брекса		5. Кіші Шабакты көлі	5. Самарқан	
4. өз. Тихая	55. өз. Шарын	6. Зеренді көлі	6. Тасөткел	
5. өз. Үлбі	56. өз. Шілік	7. Майбалық көлі	7. Қаратомар	
6. өз. Глубочанка	57. өз. Түрген	8. Қатаркөл көлі	8. Аманкелді	
7. өз. Красноярка	58. өз. Текес	9. Текекөл көлі	9. Жоғарғы Тобыл	
8. өз. Оба	59. өз. Қорғас	10. Жүкей көлі	10. Шардара	
9. өз. Емел	60. өз. Қаратал	11. Сұлтанкелді көлі	11. Шортанды	
10. өз. Аягөз	61. өз. Ақсу (Алматы обл.)	12. Үлкен Алматы көлі	12. Өскемен	
11. өз. Үржар	62. өз. Лепсі	13. Балқаш көлі	13. Бұқтырма	
12. өз. Усолка	63. өз. Баянкөл	14. Шолақ көлі		
13. өз. Жайық	64. өз. Қарқара	15. Есей көлі		
14. Перетаска тармағы	65. өз. Талғар	16. Қоқай көлі		
15. Яик тармағы	66. өз. Темірлік	17. Теніз көлі		
16. өз. Қиғаш	67. өз. Есік	18. Шалқар көлі		
17. Шаронов тармағы	68. өз. Қаскелен	19. Шалқар көлі		
18. өз. Ембі	69. өз. Талас	20. Билікөл көлі		
19. өз. Елек	70. өз. Асса	21. Сұлукөл көлі		
20. өз. Ор	71. өз. Шу	22. Карасье көлі		
21. өз. Қарғалы	72. өз. Ақсу (Жамбыл обл.)	23. Арал теңізі		
22. өз. Темір	73. өз. Қарабалта	24. Алакөл көлі		
23. өз. Қосестек	74. өз. Сырдария	25. Сабындыкөл көлі		
24. өз. Ырғыз	75. өз. Бадам	26. Жасыбай көлі		
25. өз. Қара Қобда	76. өз. Келес	27. Талдыкөл көлі		
26. өз. Үлкен Қобда	77. өз. Арыс	28. Торайғыр көлі		
27. өз. Шаған	78. өз. Қатта Бугунь			

28. өз. Деркөл	79. өз. Ақсу (Түркістан обл.)			
29. өз.Қараөзен	80. өз. Есентай			
30. өз. Сарыөзен	81.өз.Ойыл			
31. өз. Шыңғырлау	82.өз.Ақтасты			
32. өз. Нұра				
33. өз. Қара Кенгір				
34. өз. Шерубайнұра				
35. өз. Соқыр				
36. өз. Есіл				
37. өз.Жабай				
38. өз. Беттібұлақ				
39. өз. Қылшықты				
40. өз. Шағалалы				
41. өз. Сілеті				
42. өз. Ақсу (Ақмола обл.)				
43. өз. Ақбұлақ				
44. өз. Сарыбұлақ				
45. өз.Торғай				
46. өз. Тобыл				
47. өз. Әйет				
48. өз. Тоғызақ				
49. өз. Үй				
50. өз. Обаған				
Барлығы 127 су объектісі: 82 өзен, 28 көл, 13 су қоймасы, 3 арна және 1 теңіз.				

Топырақты ластаушы зиянды заттар шоғырларының шекті жол берілген мөлшері

Заттардың атауы	Шекті рұқсат етілген шоғыр (бұдан әрі - ШРШ) топырақта мг/кг
Қорғасын (жалпы нысан)	32,0
Хром (жылжымалы нысан)	6,0
Күшала (жалпы нысан)	2,0
Сынап (жалпы нысан)	2,1

* «Тіршілік ету ортасының қауіпсіздігіне арналған гигиеналық нормативтерді бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 21 сәуірдегі № ҚР ДСМ -32 бұйрығы

Радиациялық қауіпсіздік нормативі

Нормаланатын шамалар	Дозалар шектері
Тиімді доза	Халық
	Кез келген соңғы 5 жыл ішінде орташа жылына 1 мЗв, бірақ жылына 5 мЗв артық емес

*«Радиациялық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге қойылатын гигиеналық нормативтерді бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 2 тамыздағы № ҚР ДСМ- 71 бұйрығы.

**«ҚАЗГИДРОМЕТ» РМК
ЭКОЛОГИЯЛЫҚ МОНИТОРИНГ ДЕПАРТАМЕНТІ**

МЕКЕН-ЖАЙЫ:

**АСТАНА ҚАЛАСЫ
МӘҢГІЛІК ЕЛ ДАҢҒЫЛЫ, 11/1
ТЕЛ. 8-(7172)-79-83-33**

Е [MAIL: ASTANADEM@METEO.KZ](mailto:ASTANADEM@METEO.KZ)